

עודכן ב- 07/08/2008 02:30

משרד האוצר מתקפל מול האוניברסיטאות: לא ידרוש שינוי מבנה הפיקוח והתקצוב

**הדרישות שנותרו בחוק ההסדרים: בקרה על איכות
המחקר האקדמי וקביעת כללים לדו"חות הכספיים של
האוניברסיטאות**

מאת [מירב ארלוזורוב](#)

>>משרד האוצר נסוג ממרבית הדרישות שהתכוון להעמיד למערכת ההשכלה הגבוהה. ההערכה היא כי התגובות הציבוריות הקשות שהיו להתקפה של שר האוצר, רוני בר-און, על הנסיעות לחו"ל של המרצים באוניברסיטאות הרתיעו אותו וגרמו לאוצר לרכך עד מאוד את דרישותיו.

כך, ההצעה שכבר נכללה בטיוטת חוק ההסדרים, למנות חשב מטעם האוצר בוועדת התקצוב (ות"ת) של האוניברסיטאות, הוצאה מהטיוטה. במקביל, לא נכנסו כלל לטיוטה הצעות שהאוצר עבד עליהן בשנה האחרונה. בראשן, ההצעה לערוך שינוי במבנה הות"ת, במטרה לחזק את מעמדו של הות"ת כרגולטור, באמצעות הוצאת נציגי ההשכלה הגבוהה ממנו. כיום, מרבית חברי הות"ת הם נציגי ההשכלה הגבוהה, כך שהמפוקחים שולטים למעשה במפקח.

כמו כן, לא נכללה ההצעה לשנות את מודל התקצוב של האוניברסיטאות. המודל הנוכחי מתקצב את האוניברסיטאות לפי סעיפים שנויים במחלוקת, כמו מספר תלמידי הדוקטורט, ואינו מתמקד בסעיפים כמו איכות המחקר ומצוינות.

לאחר כל הנסיגות, נשארו בטיוטה רק שני סעיפים מרכזיים. אחד, הקמה של יחידה למדידה ודירוג של איכות ההוראה והמחקר בהשכלה הגבוהה, במסגרת משרד החינוך. היחידה תבצע הערכות שוטפות של המוסדות להשכלה גבוהה ועמידתם בסטנדרטים מקובלים בעולם על ידי מומחים בינלאומיים, והיא תפורסם ברבים. התקצוב של האוניברסיטאות יושפע גם מתוצאות הדירוג של האוניברסיטאות.

הצעה מהפכנית

זו הצעה מהפכנית בשלושה היבטים: בקרת איכות ההוראה והמחקר לא קיימת למעשה בהשכלה הגבוהה בישראל, אף כי היא מקובלת בעולם; דירוג איכות המחקר וההוראה יפורסם ברבים, וישפיע בוודאי על השיקול של סטודנטים לאיזו אוניברסיטה להירשם; בקרת האיכות הוצאה מידי הות"ת והועברה לידי של גוף בלתי תלוי - משרד החינוך. על פי ההצעה, מדובר יהיה בגוף שאינו נתון להשפעה פוליטית של שרת החינוך או של גורם פוליטי אחר.

הסעיף השני שנוטר במסגרת טיוטת חוק ההסדרים קובע כי עד לשנה הבאה ייקבעו כללי דיווח חשבונאי מחייבים, שלפיהם יערכו הדו"חות הכספיים של האוניברסיטאות. אם לא ייקבעו הכללים עד לשנה הבאה - ייגרעו 5% מתקציב האוניברסיטאות.

סעיף זה משקף את מורת הרוח של משרד האוצר, שלמרות הבטחות חוזרות ונשנות של הות"ת והחלטות ממשלה, עד היום אין כללי דיווח חשבונאי מחייבים לאוניברסיטאות. למעשה, מאז סוף שנות ה-70, ובמיוחד בעשור האחרון, מנסה הות"ת לגבש כללי דיווח מקובלים על המוסדות להשכלה גבוהה - ללא הצלחה. כתוצאה מכך כל אוניברסיטה עורכת את הדו"חות הכספיים שלה כראות עיניה, והדו"חות הכספיים שלהן רחוקים מלשקף נכונה את מצבן הכלכלי.

כל הזכויות שמורות, "הארץ" ©

סגור חלון